

Sygn. akt II Ca 468/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Beata Stachowiak

Sędzia SO Piotr Jarmundowicz (spr.)

Sędzia SR del. Marek Wójcik

Protokolant: Małgorzata Strugała

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej

z dnia 18 grudnia 2014 r.

sygn. akt I C 378/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej 1200 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Piotr Jarmundowicz SSO Beata Stachowiak SR del. Marek Wójcik

Sygn. akt II Ca 468/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej zasądził od strony pozwanej (...) SA w Ł. na rzecz powoda P. M. 17 224,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 22 lutego 2014 r. do dnia zapłaty (pkt. I) oraz 916 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. II).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie o następujące ustalenia faktyczne:

w dniu 2 grudnia 2009 roku, powód zawarł z biurem rachunkowym (...)spółka cywilna w Ś., reprezentowanym przez D. S. umowę o obsługę księgową. Na podstawie umowy wykonawca zobowiązał się do prowadzenia i przechowywania ewidencji księgowych, niezbędnych w działalności gospodarczej zlecającego, opodatkowanego w formie ryczałtu ewidencjonowanego, do sporządzania deklaracji podatkowych, oraz sporządzania i przesyłania dokumentów rozliczeniowych ZUS. Wykonawca przyjął na siebie odpowiedzialność za zaniedbanie, zaniechanie, lub

nienależyte prowadzenie dokumentacji. Biuro rachunkowe (...)spółka cywilna z siedzibą w Ś., w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku posiadała obowiązkowe ubezpieczenie O.C. z sumą gwarancyjną 15 000 Euro, co stanowiło równowartość 62 581,50 zł. Brak było limitu na jedno zdarzenie.

We wrześniu 2013 roku przeprowadzono u powoda kontrolę zasadności opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym od osób fizycznych w 2011 - tym roku. Kontrola przeprowadzona została przez pracowników Urzędu Skarbowego w Ś.. Powód otrzymał protokół kontroli w dniu 20 września 2013 roku. W wyniku kontroli stwierdzono, że powód na skutek przekroczenia poziomu przychodów w 2010 roku utracił w 2011 roku możliwość rozliczania się zryczałtowanym podatkiem dochodowym od przychodów ewidencjonowanych.

Pismem z dnia 15 stycznia 2014 roku, powód zgłosił stronie pozwanej szkodę. Strona pozwana otrzymała to zgłoszenie w dniu 21 stycznia 2013 roku. Strona pozwana pismem z dnia 20 lutego 2014 roku odmówiła wypłaty odszkodowania, zarzucając przedawnienie roszczenia.

Urząd Skarbowy w Ś. w związku z ustaleniami kontroli podatkowej, prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do powoda. Na dzień 22 października 2014 roku łączna kwota zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2011 rok wynosi 79 991,31 zł, w tym należność główna 55 037 zł, odsetki 20 508 zł, koszty upomnienia 35,20 zł, koszty egzekucyjne 4 411,11 zł.

Organ egzekucyjny, w ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego, nie wyegzekwował od powoda żadnych środków.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy zważył, że roszczenie pozwu w części zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że w pierwszym rzędzie należało się odnieść do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia. Wedle art. 819 § 1 Kodeksu cywilnego w brzmieniu obowiązującym w dacie powstania szkody, roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech. Zgodnie z § 3 tego przepisu, w wypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, roszczenie poszkodowanego do Zakładu Ubezpieczeń ubezpieczyciela o odszkodowanie, lub zadośćuczynienie, przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, lub wynikłą z niewykonania, bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

Sąd I instancji wskazał, że przed 10 sierpnia 2007 roku istniał również § 2, zgodnie z którym bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do Zakładu Ubezpieczeń rozpoczynał się w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie objęte ubezpieczeniem. Skutkiem uchylenia § 2 art. 819 jest poddanie zasad obliczania początku biegu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia ogólnej regule, wynikającej z art. 120 par. 1 Kodeksu cywilnego. Stosownie do brzmienia tego przepisu, bieg terminu przedawnienia roszczenia majątkowego rozpoczyna się od dnia, kiedy roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Sąd Rejonowy powołując się na uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 roku w sprawie III CZP 72/13, wskazał, że zasady przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody, wyrządzonej czynem niedozwolonym, zostały przez ustawodawcę określone w art. 442¹ Kodeksu cywilnego, gdy chodzi o odpowiedzialność kontraktową, to dla wybranych stosunków prawnych z tego zakresu ustawodawca określił długość terminu przedawnienia roszczeń o wykonanie wynikających z nich zobowiązań, a czasami także moment, od którego należy liczyć termin ich przedawnienia się, na przykład art. 390 § 3, art. 541, 624 § 1 i 2, 646 Kodeksu cywilnego, art. 677, 719, czy 722, ale nie stworzył ogólnych przepisów, które by regulowały zasady przedawnienia roszczeń o wykonanie zobowiązania, albo o naprawienie szkody, wyrządzonej niewykonaniem, lub nienależytym wykonaniem. Co do zasady do tych roszczeń muszą być zatem stosowane przepisy ogólne o przedawnieniu, art. 117 do 125 Kodeksu cywilnego. Roszczenia o naprawienie szkody w reżimie kontraktowym przedawniają się zatem zgodnie z ogólną regułą, wynikającą z art.

117 i następnych Kodeksu cywilnego. Oznacza to przede wszystkim, że stosownie do art. 118 Kodeksu cywilnego, termin ich przedawnienia wynosi 10 lat, a ewentualnie 3 lata, jeśli są one związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Początek biegu terminu przedawnienia tych roszczeń wyznacza natomiast norma art. 120 Kodeksu cywilnego, a zwłaszcza § 1 zdanie 2 tego przepisu. Termin przedawnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonania, lub nienależytego wykonania zobowiązania, rozpoczyna bieg od dnia wystąpienia szkody, pozostającej w związku przyczynowym z tym zdarzeniem. W art. 120 § 1 zdanie 2 Kodeksu cywilnego mowa jest literalnie o początku biegu przedawnienia w dniu, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby wierzyciel podjął czynność, powodującą stan wymagalności w najwcześniejszym możliwym terminie. Ten najwcześniejszy termin to moment, w którym zrealizują się wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a zatem ze stanu bezprawności kontraktowej wyniknie dla wierzyciela szkoda, pozostająca z nim w związku przyczynowym. Już wówczas wierzyciel przez wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia odszkodowawczego, może spowodować wymagalność powstałego na jego rzecz roszczenia. Dłużnik powinien to świadczenie spełnić po upływie odpowiedniego czasu, ustalonego zgodnie z kryterium niezwłoczności z art. 455 Kodeksu cywilnego. Dokładny początek biegu tego terminu musi być oczywiście określany ad casum, zaś przyjęcie w tym zakresie jakiegokolwiek bardziej ogólnej formuły, nie wydaje się możliwe.

Sąd I instancji zważył, że na skutek przeprowadzonej kontroli skarbowej, dnia 18 października 2013 roku, powód złożył korektę zeznania podatkowego za 2011 rok w postaci dokumentu PIT - 36, wyliczając należny podatek dochodowy na kwotę 83 814 zł, zamiast 29 656 zł, wedle ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Wówczas Urząd Skarbowy naliczył odsetki za zwłokę od niezapłaconych zaliczek na podatek dochodowy w 2011 roku. Z tego względu, zdaniem Sądu Rejonowego nie sposób podzielić koncepcji prezentowanej przez stronę pozwaną, jakoby bieg przedawnienia należało liczyć od grudnia 2010 roku, daty, w której biuro rachunkowe udzieliło powodowi błędnej informacji na temat granicy przychodu przy opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 471 Kodeksu cywilnego, dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody, wynikłej z niewykonania, lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie, lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odpowiedzialność kontraktowa nie ogranicza się jedynie do poszczególnych, wskazanych w Kodeksie cywilnym postaci niewykonania, lub nienależytego wykonania zobowiązania, takich jak niemożliwość świadczenia, opóźnienie, zwłoka, lecz dotyczy każdego, nawet najdrobniejszego naruszenia zobowiązania, bez względu na okoliczność, na czym owo naruszenie polega. Każda więc rozbieżność pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia, a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika, rodzi odpowiedzialność kontraktową. Odpowiedzialność kontraktowa znajduje zastosowanie w stosunkach między wierzycielem i dłużnikiem, którzy są stronami określonego stosunku zobowiązaniowego. Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika powstaje, jeżeli spełnione zostaną następujące przesłanki: szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego, przy czym szkoda musi być spowodowana niewykonaniem, lub nienależytym wykonaniem zobowiązania przez dłużnika i musi istnieć związek przyczynowy między faktem nienależytego wykonania zobowiązania, lub niewykonania zobowiązania, a poniesioną szkodą.

Sąd Rejonowy zauważył, że zasadniczo przesłanka pierwsza i trzecia są, co do zasady tożsame z reżimem odpowiedzialności deliktowej, czy w ogóle odpowiedzialności odszkodowawczej. Sąd dalej zważył, że stosownie do treści komentowanego przepisu dłużnik nie jest zobowiązany do naprawienia szkody, jeżeli wykaże, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem takich okoliczności faktycznych, które w okolicznościach sprawy dają podstawę oceny, że nie ponosi on za nie odpowiedzialności. Przepis uzależnia zatem możliwość ekskulpcji dłużnika od obalenia przez niego domniemania, że uchybienie w zobowiązaniu jest następstwem obciążających go okoliczności. Niewątpliwie, zdaniem Sądu Rejonowego, działanie biura rachunkowego kontrahenta powoda związanego umową z 2 grudnia 2009 roku stanowiło nienależyte wykonanie zobowiązania. Zakresem obowiązków biura objęte było między innymi sporządzanie deklaracji podatkowych. Strona pozwana nie powoływała się na jakiegokolwiek okoliczności egzoneracyjne.

W ocenie Sądu Rejonowego podstawą dalszych rozważań w kontekście rozmiaru szkody doznanej przez powoda na skutek niezgodnych z umową działań podmiotu ubezpieczonego muszą być przepisy prawa podatkowego w brzmieniu obowiązującym w latach 2010 - 2011. I tak zgodnie z artykułem 1 ustawy z dnia 20 listopada 1998

roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne ustawa reguluje opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem dochodowym niektórych przychodów, dochodów osiągniętych przez osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Zgodnie z artykułem 2 ustęp 1 osoby fizyczne osiągające przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą opłacać zryczałtowany podatek dochodowy w formie bądź to ryczału od przychodów ewidencjonowanych, bądź to karty podatkowej. Zgodnie z artykułem 6 ustęp 1 punkt 4 opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają przychody osób fizycznych z poza rolniczej działalności gospodarczej, o których mowa w artykule 14 ustawy o podatku dochodowym, w tym również, gdy działalność ta prowadzona jest w formie spółki cywilnej osób fizycznych lub spółki jawnej osób fizycznych. Podatnicy opłacają w roku podatkowym ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli w roku poprzedzającym rok podatkowy uzyskali przychody z tej działalności prowadzonej wyłącznie samodzielnie w wysokości nieprzekraczającej 150 000 euro. Zgodnie z artykułem 9 ustęp 1 powołanej ustawy pisemne oświadczenie o wyborze opodatkowania w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych na dany rok podatkowy podatnik składa Naczelnikowi Urzędu Skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania podatnika, nie później niż do dnia 20 stycznia roku podatkowego. Jeżeli do dnia 20 stycznia roku podatkowego podatnik nie zgłosił likwidacji działalności gospodarczej lub nie dokonał wyboru innej formy opodatkowania automatycznie uważa się, że nadal prowadzi działalność opodatkowaną w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych. Zgodnie z artykułem 12 ustęp 1 punkt 4a ryczałt od przychodów z działalności wytwórczej robót budowlanych lub w zakresie przewozu ładunków taborem samochodowym o ładowności powyżej 2 ton, wynosi 5,5 %. Zgodnie z artykułem 22 ustęp 1 ustawy w razie utraty warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, podatnik jest obowiązany poczynając od dnia, w którym nastąpiła utrata tych warunków, zaprowadzić właściwe księgi, chyba, że jest zwolniony z tego obowiązku i opłacać podatek dochodowy na ogólnych zasadach. Zgodnie z artykułem 19 ustęp 13 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż 30 dnia, licząc od dnia wykonania usługi, w przypadku usług budowlanych lub budowlano - montażowych.

Zdaniem Sądu Rejonowego w świetle postanowień ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, nie można obarczać strony pozwanej odpowiedzialnością w zakresie podatku, który w roku 2011 uiszczyć musiał powód, wedle przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Skoro bowiem w 2010 roku powód zrealizował usługi budowlane, jego ustawowym obowiązkiem było wystawienie faktury zgodnie z przepisami i uwzględnienie uzyskanego przychodu w wyliczeniu za 2010 rok. Skoro przychód uzyskany przez powoda w 2010 roku przekraczał granice określone przepisami artykułu 6 ustęp 4 punkt 1a ustawy z dnia 20 listopada 98 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne, to niezależnie od czynności podjętych przez biuro rachunkowe w kolejnym roku podatkowym, straciłby możliwość rozliczenia podatku wedle przepisów tejże ustawy. Zdaniem Sądu I instancji obowiązek zapłaty zwiększonego podatku w roku 2011, nie był wynikiem niestaranego działania podmiotu ubezpieczonego, ale tylko wynikiem wysokości uzyskanych przez powoda w 2010 roku przychodów.

Sąd Rejonowy zważył, że szkodą powoda są, w rozumieniu artykułu 471 Kodeksu cywilnego, odsetki od zaległości podatkowych naliczone przez organ skarbowy za okres wymagalności zobowiązania podatkowego. Na dzień 22 października 2014 roku wysokość odsetek wynosiła 20 508 zł. Jednakże powód, jak wynikało z uzasadnienia pozwu, dochodził tylko ich części, czyli kwoty 17 224,64 zł. Kwota odsetek za zwłokę w zapłacie zobowiązania podatkowego, stanowi zdaniem Sądu bezpośredni skutek nienależytego wykonania zobowiązania przez podmiot ubezpieczony biuro rachunkowe, czyli nieprawidłowego wystawienia deklaracji podatkowych, zeznań podatkowych za 2011 rok. Kwota ta jednocześnie mieści się w sumie gwarancyjnej, do której odpowiedzialność ponosi strona pozwana, a która to kwota wynosiła 62 581,50 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z artykułem 76 h ustęp 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, przedsiębiorcy, o których mowa w artykule 76 a ustęp 3, są zobowiązani do zwarcia umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością, o której mowa w artykule 76 a ustęp 1. Zgodnie z paragrafem 2 ustęp 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej jest objęta odpowiedzialność cywilna przedsiębiorców, o których mowa w § 1, za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego w okresie ubezpieczenia w związku z wykonywaną działalnością. Ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w artykule 4 wskazuje, że ubezpieczeniami obowiązkowymi są między innymi ubezpieczenia wynikające z przepisów odrębnych ustaw. Zgodnie z artykułem 9 ustęp 1 tejże ustawy, umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości, naturze danego rodzaju stosunków. Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w art. 9, będące następstwem zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art. 9a ustawy). Zgodnie z artykułem 14 ustęp 1 Zakład Ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Na podstawie wskazanych wyżej przepisów prawa Sąd Rejonowy przyjął, że strona pozwana ponosi, jako ubezpieczyciel biura rachunkowego spółki cywilnej, odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania przez podmiot ubezpieczony i z tego względu orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

W ocenie Sądu I instancji w pozostałym zakresie powództwo podlegało, oddaleniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgłoszenie szkody nastąpiło w dniu 21 stycznia 2014 roku. Z tego względu odsetki od zasądzonej kwoty przysługują zgodnie z cytowanymi w uzasadnieniu przepisami, od dnia 22 lutego 2014 roku.

Odnośnie orzeczenia o kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał normę artykułu 100 Kodeksu postępowania cywilnego dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Sąd zważył, że powód wygrał proces w 25 %, a zatem w 75 % proces przegrał. Jednocześnie powód poniósł koszty w łącznej wysokości 7 187 zł. Całkowite koszty procesu poniesione przez obie strony wynosiły 10 804 zł i powoda zgodnie z artykułem 100 powinno obciążać 75 procent tejże kwoty, czyli kwota 8 103 złote. Po odjęciu od tej kwoty 8.103 złote kosztów faktycznie poniesionych przez powoda, czyli kwotę 7 187 zł, Sąd uzyskał kwotę 916 zł, i to ta kwota została zasądzona na rzecz strony pozwanej.

Z orzeczeniem Sądu Rejonowego nie zgodził się powód, który zaskarżył je w części oddalającej powództwo (pkt. II) oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt. III).

Zaskarżonemu orzeczeniu powód zarzucił:

- 1) naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 213 § 2 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu w stanie faktycznym sprawy i oddalenie powództwa pomimo uznania przez pozwanego powództwa w części co do kwoty 41 721,00 zł,
- 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego materiału dowodowego prowadzącą do przyjęcia, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności co do kwoty roszczenia głównego pomimo przyznania w treści odpowiedzi na pozew z dnia 26 maja 2014 r przez pozwanego, że w razie niekorzystnego rozstrzygnięcia, ponosi on odpowiedzialność względem powoda do wysokości Sumy Ubezpieczenia,
- 3) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 471 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że nienależyte wykonanie zobowiązania przez biuro rachunkowe (...)ograniczało się jedynie do kwoty odsetek naliczonych przez organ skarbowy, podczas gdy to właśnie czynności podjęte przez biuro rachunkowe doprowadziły do konieczności zapłaty jednorazowo i natychmiast wysokiej kwoty zaległości podatkowej, co znacznie pogorszyło sytuację finansową powoda, a było bezpośrednim wynikiem zaniedbań biura trudniącego się jako profesjonalista obsługą księgową.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie dalszej kwoty 41 721 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 1 lutego 2014 r do dnia zapłaty oraz odsetek ustawowych za okres od 1 lutego 2014 r do 21 lutego 2014 r od zasądzonej kwoty 17 224,64 zł a także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu za obie instancje w tym kosztów zastępstwa prawnego oraz opłaty od pełnomocnictwa według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Rozpoznając zarzuty powoda Sąd Okręgowy miał na uwadze, że postępowanie apelacyjne oparte jest na apelacji pełnej cum beneficio novorum, której istota polega na tym, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę ponownie, to znaczy jeszcze raz bada sprawę rozstrzygniętą przez sąd pierwszej instancji (zobacz: uchwała składu siedmiu sędziów, mająca moc zasady prawnej z 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/2007 OSNC 2008/6 poz. 55). Sąd drugiej instancji, zachowując pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia, ma obowiązek merytorycznie rozpoznać sprawę, nie ograniczając się tylko do skontrolowania legalności orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji. Rozpoznając sprawę kontynuuje postępowanie rozpoczęte w sądzie pierwszej instancji. Jest również sądem, który przeprowadza - jeśli zachodzi konieczność - własne postępowanie dowodowe, w którym istnieje możliwość powtórzenia i uzupełnienia dowodów przeprowadzonych w sądzie pierwszej instancji oraz uwzględnienia nowych faktów i dowodów. Skoro istotą postępowania apelacyjnego jest merytoryczne sądzenie sprawy, to sąd drugiej instancji ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed sądami obu instancji.

Realizując powyższe obowiązki Sąd Okręgowy po rozważeniu na nowo całego zebranego w sprawie materiału dokonał jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w konsekwencji czego uznał, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest trafne. Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i w tym zakresie Sąd II instancji przyjął je za własne (art. 382 k.p.c.). Również ocena dowodów przez ten Sąd przeprowadzona nie uchybia regulacji art. 233 § 1 k.p.c.

Zwrócić trzeba uwagę, że skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na przedstawieniu własnej oceny dowodów i subiektywnej wykładni treści dokumentów, z których przeprowadzono dowody. Aby można mówić o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd.

Zasada swobodnej oceny dowodów określona tym przepisem wyraża się w jej ocenie według własnego przekonania Sądu, opartego na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Jej istotną cechą jest bezstronność, brak arbitralności i dowolności, przestrzeganie zasad logicznego rozumowania i zasad doświadczenia życiowego w wyciąganiu wniosków. Wszechstronne rozważenie zebranego materiału oznacza natomiast uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy dowodowej i wiarygodności.

Wszystkim wskazanym wyżej kryteriom odpowiada - zdaniem Sądu Okręgowego - ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji. Ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego została dokonana w sposób obiektywny, rzetelny i wszechstronny. Wszystkie przeprowadzone dowody zostały przez Sąd Rejonowy przywołane i omówione.

Nie można też zarzucić, by Sąd I instancji na tle przeprowadzonych dowodów budował wnioski, które z nich nie wynikają.

W tym miejscu należy odnieść się do drugiego z powołanych w apelacji powoda zarzutów dotyczącego naruszenia przez Sąd I instancji normy art. 213 § 2 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1983 r., III CRN 188/83, OSNC 1984, nr 4, poz. 60). Uznanie powództwa stanowi stanowcze, bezwarunkowe oświadczenie woli i wiedzy pozwanego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1973 r., II CR 167/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 94).

W okolicznościach faktycznych sprawy brak jest podstaw do uznania, że strona pozwana wyraziła w sposób stanowczy i bezwarunkowy oświadczenia woli i wiedzy i uznaniu powództwa. Wbrew temu co zarzuca powód w apelacji strona pozwana nie złożyła oświadczenia o uznaniu powództwa. Wynika to w sposób jednoznaczny z treści jej odpowiedzi na pozew (k. 47 – 48 akt). W piśmie tym strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, zaprzeczając wszelkim twierdzeniom faktycznym, oprócz wyraźnie przez siebie przyznanych. Strona pozwana powołując się na łączącą ją z ubezpieczonym biurem rachunkowym umowę ubezpieczenia wskazała jedynie na sumę ubezpieczenia, która limitowała jej odpowiedzialność w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia. Z powyższego nie sposób wyprowadzić wniosku o uznaniu powództwa przez stronę pozwaną do kwoty 41 721 zł. Także na rozprawie w dniu 11 grudnia 2014 r. strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew. Stąd brak jest podstaw do uznania, iż Sąd Rejonowy uchybił postanowieniom art. 213 § 2 k.p.c. Strona pozwana nie uznała bowiem powództwa na żadnym etapie postępowania przed Sądem I instancji.

Zdaniem Sądu Odwoławczego podniesiony zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku art. 471 k.c. jest nieuzasadniony.

Sąd I instancji w sposób szczegółowy wyjaśnił podstawę prawną swoje rozstrzygnięcia, należycie ją motywując. Sąd Okręgowy w całości podziela argumentację prawną Sądu I instancji. W konsekwencji, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ma potrzeby ponownego jej powielania. Zauważyć jedynie można, że zgodnie z powołanym w apelacji przepisem dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Przepis art. 471 k.c. statuuje odpowiedzialność odszkodowawczą dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Odpowiedzialność ta jest odpowiedzialnością na zasadzie winy, zaś do jej przesłanek należą: niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania, fakt poniesienia szkody w określonej wysokości oraz istnienie związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a powstałą szkodą. Dla wykazania istnienia wierzytelności z tego tytułu konieczne jest wykazanie wszystkich tych przesłanek.

W okolicznościach faktycznych sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że powód wykazał istnienie wszystkich przesłanek uzasadniających odpowiedzialność ubezpieczyciela. Obowiązek zapłaty podatku nie wynikał bowiem z błędnej informacji udzielonej przez biuro rachunkowe, które zajmowało się obsługą księgową powoda, a jedynie było spowodowane wysokością osiągniętego przez powoda przychodu. Wyjaśnił to w sposób szczegółowy, powołując właściwe przepisy prawa podatkowego, Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swojego orzeczenia.

Zaznaczyć trzeba, że powód jako swoją szkodę przedstawił kwotę 51 158 zł stanowiącą różnicę pomiędzy zapłaconym podatkiem dochodowym a należnym, oraz 17 224,64 zł z tytułu zaległych odsetek za zwłokę naliczonych przez Urząd Skarbowy.

Należny do zapłaty podatek dochodowy nie może być uznany za szkodę powoda. Obowiązek zapłaty podatku wynika bowiem z powszechnie obowiązujących przepisów prawa (patrz art. 84 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Z tego względu nie sposób uznać za trafny zarzutu apelacji dotyczącego uchybienia przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku art. 471 k.c.

Na zakończenie należy zauważyć, że z treści wygłoszonego uzasadnienia wynika w sposób jednoznaczny wysokość zasądzonej kwoty oraz data początkowa, od której biegą zasądzone przez Sąd I instancji odsetki ustawowe.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy w sposób jednoznaczny wyjaśnił, że zasądzoną kwotą stanowią odsetki naliczone przez Urząd Skarbowy w związku ze zwłoką w zapłacie należnego podatku dochodowego od osób fizycznych. Sąd I instancji wyjaśnił także, że wobec związania żądaniem pozwu nie mógł zasądzić kwoty wyższej z tego tytułu niż zawarte w żądaniu pozwu (patrz art. 321 k.p.c.). Jednocześnie Sąd I instancji wyjaśnił dlaczego zostały zasądzone odsetki ustawowe począwszy od dnia 22 lutego 2014 r., powołując przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U z 2013 r. nr 392 z późn. zm.).

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił datę początkową dla zasądzonych odsetek ustawowych. Jak wynika z akt sprawy zgłoszenie szkody nastąpiło pisemnie w dniu 21 stycznia 2014 r. Stąd, mając na uwadze postanowienia art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, strona pozwana pozostawała w opóźnieniu w zapłacie należnego powodowi odszkodowania począwszy od dnia 22 lutego 2014 r. Z tego względu brak jest podstaw do ingerencji w treść rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego także w zakresie daty początkowej zasądzonych odsetek ustawowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia apelacji powoda, wobec czego podlegała ona oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w pkt. I sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym zawarte w punkcie II znalazło oparcie w art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

W niniejszej sprawie apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie. W konsekwencji na podstawie powołanych wyżej przepisów obowiązany jest zwrócić stronie pozwanej poniesione przez nią koszty postępowania apelacyjnego, które przy wskazanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszą 1 200 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika strony pozwanej.

Z tych przyczyn należało orzec jak w pkt. II sentencji wyroku.

P. Jarmundowicz B. Stachowiak M. Wójcik